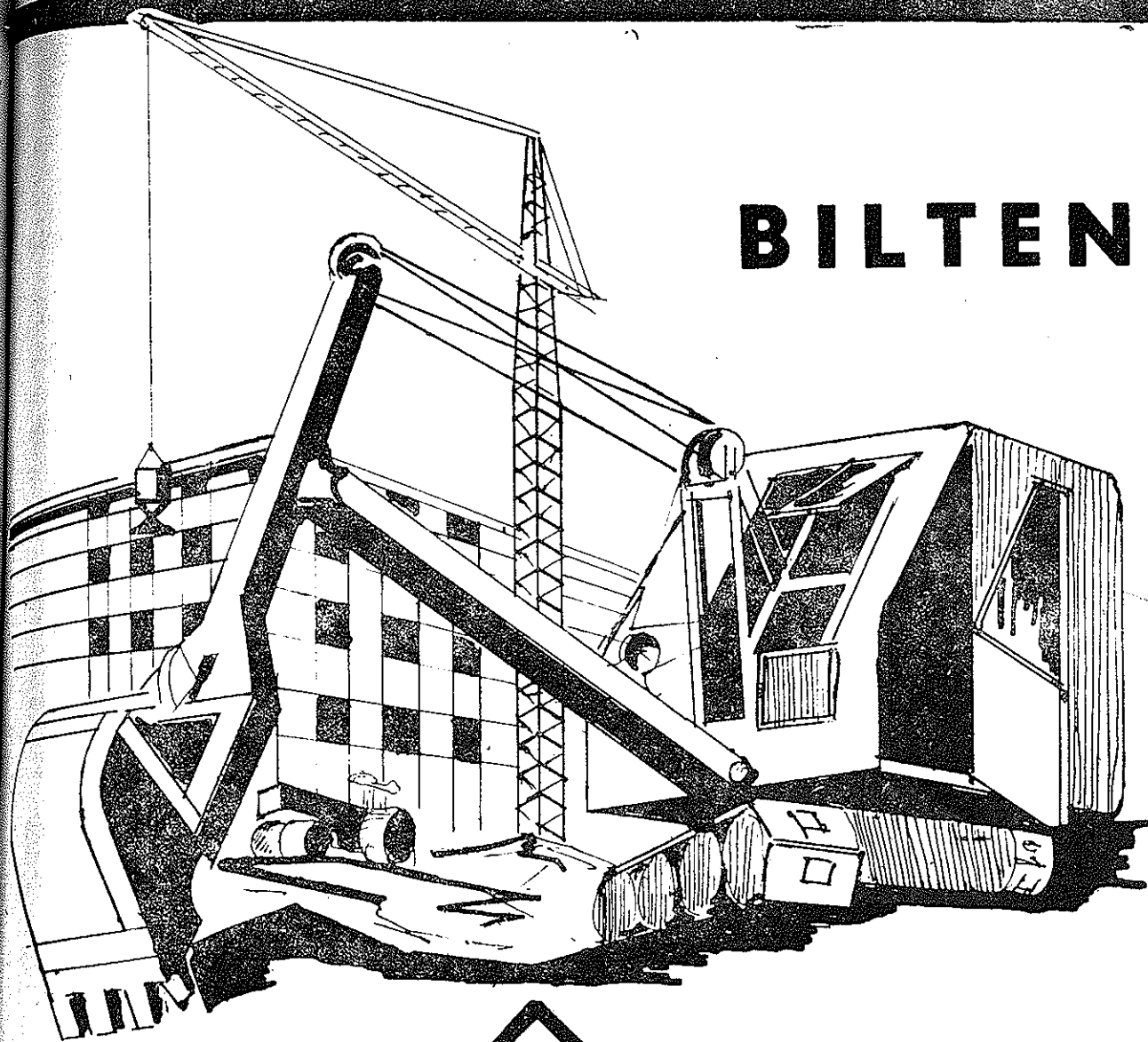

BILTEN

Štev. 4

Novo mesto,
December 1960

V S E B I N A

Ob vstopu v Novo leto 1961

Naš trud ni bil zaman

Več znaš več veljaš

Med strojniki

Zakaj je premalo delavcev na našem gradbišču

Mizarji onstran Krke

Zdrav duh v zdravem telesu

Mladi gradbinci

To smo mi

Kljub mrazu - v srcu pomlad

Prvi rezultati

Pionirjeve bodice

Urednikov kotichek

.....
.....
.....

Izdaja: Delavski svet SGP "Pionir" Novo mesto

Uredniški odbor: Ing. Čmak H., Ferjančič S., Filipčič M.,
Kočevar I., Osolnik J., Podrepšek J.,

Glavni urednik: Hambroš Janez

Uredništvo in administracija: SGP "Pionir" = direkcija
Novo mesto p.p. 89

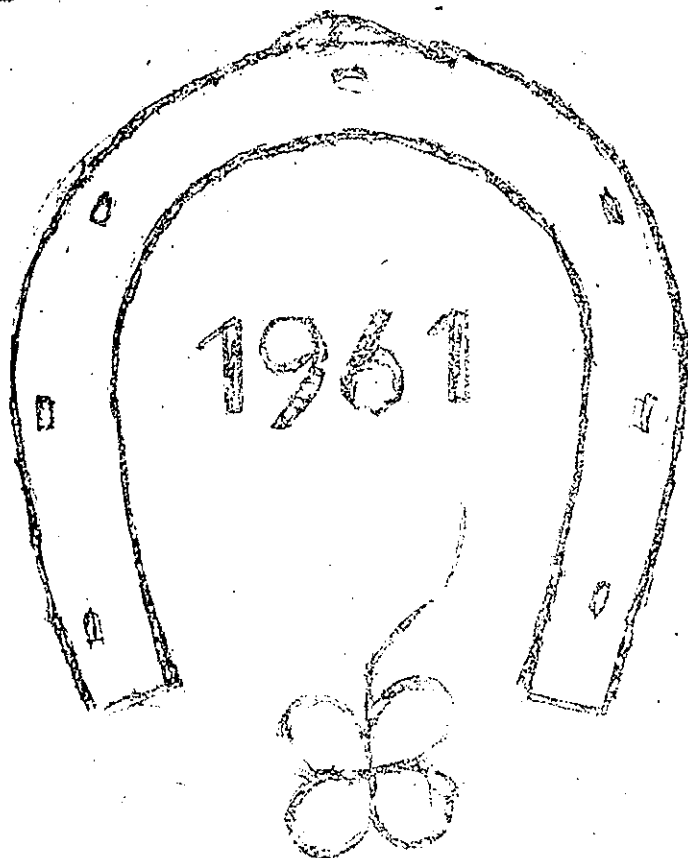
Naklada: 500 izvodov.

VSEM ČLANOM KOLEKTIVA

IN SVOJCEM

ŽELIMO

SREČNOI NOVO LETO

URF. DI. 57/60

Ko ob vstopu v Novo leto 1961 analiziramo naše napore, težave in uspehe, moramo ugotoviti, da je bilo leto 1960 tudi za nas gradbince uspešno. Veliko dela nam je bilo naloženega, da ga izvršimo, mnogo preko postavljenih planov. Vse to smo zmogli, kljub izredno slabim vremenskim prilikam, posebno v jesenskem času, ko je bilo ogromno deževnih dni.

Po vseh naših gradiliščih in obratih smo v letu 1960 krepko zavihali rokave in s skupnimi močmi dosegli in presegli letni plan za 30%. Te napore smo zmogli s pomočjo novo nabavljene mehanizacije, katera je igrala posebno pri visokogradnjah odločujočo vlogo. Spomnimo, se hitre gradnje dveh 24 stanovanjskih blokov v Erežicah, katera sta bila zgrajena do III. faze v rekordnem roku 40 delovnih dni po klasičnem načinu gradnje. Pri gradnjah dveh železniških in enega 24 stanovanjskega bloka v Novem mestu, pri kasarni v Šentvidu, in stolpnicah na Poljanah smo s forsiranim delom z žerjavi dosegli izredni uspeh.

Pri naših uspehih ne smemo pozabiti naših centralnih obratov, kateri so s svojimi obrtnimi storitvami pomagali uspešno dokončati 64 gradbenih objektov, med njimi tudi 273 stanovanj. Z dobro organizacijo dela je naš vodilni in tehnični kader pripravil pogoje za uspešen napredek in dokončanje del.

Člani Delavskega sveta in Upravnega odbora podjetja so v povezavi s 4 sindikalnimi podružnicami, osnovno organizacijo Zveza komunistov in vodilnim kadrom podjetja, organizirali večkrat javne sestanke in na teh sestankih poročali o delu Delavskega sveta in Upravnega odbora, ter sprejemali predloge za nadaljno delo.

Neenchno in pravilno skrb je podjetje vlagalo v "center za izobraževanje", iz katerega so prišli prvi specija-

listi, za zidanje in opaženje po takozvani "Belgijski metodi", kateri so vnesli v prakso dobro znanje in nove prijeme dela.

K uspehu podjetja je doprinesla tudi izredna harmonija kolektivov po naših gradiliščih, obratih in direkciji podjetja, kakor tudi delo in obračun po Ekonomskih edinicah. Izredna zahvala pa gre poleg domačih delavcev, tudi delavcem iz NR Hrvaške in NR Bosne in Hercegovine.

Postavljen perspektivni plan podjetja od leta 1961 do 1965 in plan podjetja za leto 1961 predvidevata dvig naše proizvodnje. Tako imamo v petletnem planu planiran bruto produkt v višini 13.820 milijonov, narodni dohodek pa v iznosu 3.687 milijonov dinarjev. Vrednost osnovnih sredstev bo v petih letih narasla za 88%, število delovne sile pa le minimalno. Predvidevamo, da se bo storilnost dvignila za 9% letno.

Za bodoče leto je postavljen letni plan na 2.414 milijonov, a pogojenih del je skupno s CO že cca 2.000 milijonov.

Pri našem delu v letu 1961 bomo morali predvsem upoštevati, da se bo z ozirom na novo mehanizacijo struktura delovne sile spremenila v dobro kvalificirane in visoko-kvalificirane delavce. Merila - oziroma tarifne postavke nekvalificiranih delavcev se bodo dvignila na primerno višino, ker nekvalificirani gradbeni delavec v odnosu na plače za isto delo v industriji premalo zasluži.

V letu 1961 bomo morali pohiteti z dograditvijo samskega doma z 220 ležišči v Novem mestu.

Gradnja družinskih stanovanj se bo izvajala le preko stanovanjskih zadrug, katere je organiziral naš sindikat. Podjetje bo zadružnikom nudilo primerno pomoč iz skladov podjetja ali iz posojil.

S tem, da bomo v letu 1961 povečali število ekonomskih

edinic in razširili delavsko samoupravljanje preko obratnih delavskih svetov, izboljšali organizacijo dela, dvignili storilnost in vspostavili še tesnejšo povezavo med vodilnimi in političnimi silami podjetja ter celotnim delovnim kolektivom, nam bo s tem fisiran pogoj, da bomo dosegli in presegli naše postavljene cilje.

Ob vstopu v Novo leto želim vsem članom našega kolektiva ter njihovim družinam srečno, veselo in zdravo leto 1961.

Kočevar Ivan
direktor

NAŠ TRUD NI BIL ZAMAN

Cilj vsake gospodarske organizacije ali na kratko povedano podjetja, pa bilo katerega in kakšnega značaja bi moral biti v tem, da ugotavlja stalny napredek svoje dejavnosti, da zasleduje vse tehnične in ekonomske izboljšave, ki se dnevno dogajajo na domačih in tujih tržiščih, ter da budno spremlja interese in želje članov naše skupnosti, kot tudi interese tujega tržišča, ki so pravzaprav gibalna sila in narekovelec razvoja naših podjetij oziroma naše industrializacije.

Jasno, v vsakem podjetju se to rešuje po lastnih specifičnih pogojih, z glavnim smotrom v tem, da je ob koncu poslovnega leta vloženi kapital "trud" pravilno povrnjen gospodarski organizaciji oziroma članom te gospodarske organizacije v moralni in materialni obliki. Pri tem pa ne smemo in ne moremo mimo dejstev, da je moralno plačilo tudi zelo važna in pomembna nagrada za gospodar-

sko organizacijo in njen nadaljni razvoj, kót tudi za člané te organizacije, ne pa samo golo materialno poročilo, na kar se iz izkušenj le preveč porablja.

Torej v tem silnem razvoju in gospodarskem vrvežu je tudi naše gradbeno podjetje v letošnjem letu, čigar dnevi so le še šteti, odigralo pozitivno vlogo in svojo naloženo nalogo izvršilo v glavnem v zadovoljstvu vsch svojih naročnikov in s tem doprineslo tudi delež k pozitivnemu in naraščajočemu razvoju našega gospodarstva.

Govoriti in dokazati vse te pozitivne rezultate s konkretnimi številkami in podatki je danes še nemogoče, saj je to časovno vezano na prikaz zaključnega letnega računa, zato pa v danem trenutku ni to važno, temveč je važno, da se iz grobih pokazateljev da ugotoviti, da je bil uspeh in da je podjetje s še solidnejšimi temelji pripravljeno za nadaljevanje del v letu 1961. Ne samo to, toda tudi v bodočem petletnem razvoju našega gospodarskega procesa, za kar je tudi izdelan perspektivni načrt. Večina produkta, ki so ga letos ustvarili kolektivi po naših gradbiščih, delavnicah naših centralnih obratov in projektivni biro našega podjetja, se suče po grobih pokazateljih v vrednosti približno 2,4 milijarde dinarjev oziroma za približno 20 % finančne večje vrednosti od proizvodne vrednosti v lanskem letu.

Gradbena operativa je izvrševala v glavnem svoja dela na območju mesta Ljubljana kot enote gradbišča Ljubljana, na območju Novega mesta, kot enota gradbišča Novo mesto ter na teritoriju senovške, Videm-krške in brežiške občine, kot enota gradbišča Videm - Krško. Le nekaj manjših del se je vršilo na območju Metlike in Straže, katerih dela pa so bila ob nastopu nove gradbene sezone zaključena in se zaenkrat na omenjenih področjih tudi ni več razvila, kar pa je pričakovati v prihodnosti. Naši Centralni obrati

imajo v svojem sestavu, v letošnjem letu že 7 samostojnih obratov, ki niso le ozkega zaprtega tipa, temveč tudi z obrtnim dovoljenjem za tuje naročnike to so: mizarški, kovinskomehanski, žagarski, teracerski, avto-transportni, parketarški in soboslikarski obrat.

Torej dosežena vrednost celokupne dejavnosti našega podjetja ni majhna in je ta dejavnost bila razdrobljena na 171 objektov in objektičev in se že iz tega vidi, da je radi silne razdrobljenosti bila naloga v letošnjem letu težka, organizacijsko operativno pa že včasih kar nemogoča. K vsem tem težavam pa so se v letošnjem letu pridružile že več let dobro poznane težave v tehnični in finančni dokumentaciji, ki pa so v letošnjem letu imele ostrejši karakter kot prejšnja leta, pomanjkanje nekaterih deficitarnih gradbenih materialov, kar je nekaj let že kronični pojav, kot tudi pomanjkanje delovne sile in to predvsem navadne nekvalificirane delovne sile. Ker so se letos izvrševale v glavnem le gradbeni dela družbenega standarda, so se k vsem težavam pridružile še težave, ki zasledujejo gradbene dejavnost v zaključni fazi in sicer težave radi pomanjkanja dovoljnih kapacitet raznih obrtniških delavnic, katerih je konkretno na stanovanjskem objektu od 10 - 14 različnih panog.

Vse navedene in prikazane težave, pa so obenem za našo gradbeno dejavnost važna kašipot, za razvoj naprej in obenem ugotovilo, da bo faktor delovna sila, čedalje bolj problematičen in da bo treba istega nadomestiti vse bolj, sploh kjer bo to možno z mehanizacijo, obrtništvo pa bo moralo na razvoj industrializacije.

Kot že rečeno je večji del objektov bil letos za družbeni standard to je gradnja stanovanj in tako je bilo letos v gradnji 780 stanovanj od katerih je bilo dovršenih in oddanih koristnikom 302 stanovanj in s tem omiljeno stanovanjsko vprašanje; od tega odpade na gradbišče

Ljubljana 185 stanovanj, na gradbišče Novo mesto 102 in na gradbišče Videm - Krško 15 stanovanj. Poleg tega so se povečale tudi zmogljivosti ležišč s povečavo hotelskih oziroma zdraviliščnih objektov za 90 ležišč in to na področju Novega mesta, kar bo zopet primoglo k dvigu in razvoju turizma, do pred kratkim zaostale Dolenjske.

Poleg objektov družbenega standarda pa so se še izvrševala dela na industrijskih objektih in objektih nizkogradenj, med katerimi so od precejšnje važnosti objekti za tovarno zdravil "Krka", dopolnitev gradbenih del na energetske objektu TE-Brestanica za drugi Turboagregat in drugi parni kotel, s čemer bo kapaciteta TE-Brestanica povečana za novih 8500 KS.

Občina Novo mesto pa lahko s ponosom gleda na novo pridobljene športne naprave, kot so to stadion in dva športna domova.

K vsem objektom, zlasti na področju gradbišča Novo mesto ter delno Ljubljane in Videm-Krško, so v polni meri sodčevali naši obrati centralnih obratov, pri katerih vidimo, da bo potrebno nekatere še okrepiti, da bodo povečane zahtevane zmogljivosti in verjetno bo v bodočnosti še treba ustanoviti nove, ki sedaj še ne obstojajo, so pa že sedaj nujno potrebni.

Naloge projektivnega biroja so bile v glavnem usmerjene v projektiranje po naročilih posameznih naročnikov, se pa poraja potreba, da bo projektivni biro moral čimprej pristopiti tudi k študiju projektiranja, posebno stanovanjskih objektov za montažno oziroma polmontažno izvajanje, kar pomeni popolno preusmeritev iz sedanjega načina.

Z objekti, ki smo jih letos oddali investitorjem oziroma skupnosti v koriščenje in ki so v glavnem na

solidni višini v pogledu kvalitete je naše podjetje prejelo in s tem tudi vsi člani našega kolektiva moralno plačilo za vložen trud. S pričetkom nagrajevanja po vloženem trudu preko ekonomskih enot, pa je načeto tudi vprašanje plačila ozirna materialne koristi vloženega deleža v uspeh in procvit podjetja. Toda kot rečeno je ta način šele zaživel in bo potrebno še nekaj časa, da bodo izbrane točne in pravilne oblike, za dodelitev materialne koristi tistemu, ki jo res zasluži.

Ob koncu smatram za dolžnost, da izrekam vso zahvalo vsem članom kolektiva, ki so bodisi fizično bodisi umsko priponogli k uspehu z željo, da bi v novem poslovnem letu bila požrtvovalnost in volja na istem nivoju kot dosedaj.

Ob prehodu v Novo leto 1961 pa želim vsem članom kolektiva osebnega zdravja in zadovoljstva in da bomo kot letos tudi v drugem letu ugotovili, da naš vložen trud ni bil zaman.

Ing. Črnak Henrik

VEČ ZNAŠ - VEČ VELJAŠ

Stara resnica. Tako nam je otrokom včasih pravil že oče doma, ko smo toliko odrasli, da smo se že nenili o tem, kako bo v šoli. Tudi učitelj je bil istih misli, ko sem se поблиže srečal z njim.

Učitelj seveda ni mogel prav nič pomagati pri tem, da se je po dveh letih šolanja začela vojna. Šolo so nam zažgali in otroci smo odslej delali marsikaj. Tudi učili

smo se marsičesa, saj smo vedeli vse o puškah in granatah. To je bilo tedaj za nas tudi mnogo bolj zanimivo od šolske učenosti. Bilo je razumljivo; to je bil čas, ki je hitro mineval, pa četudi smo bili velikokrat lačni in včasih ni dosti manjkalo, da bi nas vse skupaj spravili pod zemljo.

Vojna se je končala. Odrasel sem, kot moji vrstniki, dolg in suh fant in nisem vedel prav, kaj bi začel s tem, kar sem znal. Da bi šel naprej v šolo sem bil prestar. No, sklenil sem, tudi tako žive ljudje, pa četudi bolj slabo pišejo in računajo.

Nekja let doma: zdaj kosa, potem plug in še sekira, oziroma pšenica, pa trtje, pa krompir, seno in otava - dela ni zmanjkalo, denarja pa včasih. In tako sem postal delavec; zdaj delam pri "Pionirju".

Letos imam pri zidarjih hudičevo leto. Sam dež, ter spet dež, blato se lepi na čevlje in na lopato. No, in v takem ti pride nekega dne delovodja in začne pripovedovati, da bo zdaj pri "Pionirju" tečaj, kjer bodo nas, navadne delavce učili zidati, pa betonirati in opažiti. Da bi šel tudi jaz. Mislim si: zakaj pa ne? Vsaj ne bom samo krampal. In če bo tečaj, potem je to neke vrste šola. Tam najbrž ne bomo samo delali, ampak včasih tudi malo sedeli in poslušali učitelja. Truden torej prav gotovo ne bom tako kdo zdaj vsak dan. In navsezadnje, če mi uspe, saj potem bom zidar. Malto mi bodo drugi nosili, opeko tudi, sam pa bom zidake polagal drugega na drugega in hiše bodo rasle. Zakaj torej ne bi poskusil?

Pa ni bilo vse tako lahko.

Začelo se je kot včasih v pravi šoli, samo nekaj je bilo zdaj drugače. Vsi, kar nas je bilo v tečaju, smo vzeli stvar nekam bolj resno kot takrat, ko smo še otroci trgali hlače v šolskih klopih.

Takoj so nam inštruktorji povečali, da se bomo učili strokovnega dela: eni zidanja, drugi pa opaženja in betoniranja. Vsi skupaj pa se moramo navaditi osnovnih stvari iz računstva, tehničnega risanja in še kaj. Priznati moram, da me je bilo sprva strah. Roke imam že od nekdaj bolj trde in žuljave. Kako se bodo navadile svinčnika?

Začel sem pri betonircih. Vse lepo po vrsti, od začetka. Tesarsko orodje - saj ga že dolgo poznam. Vendar smo ga zdaj, da tako rečem: preštudirali. Zakaj je tako in ne drugačno? kako je treba držati sekuro, pa žago, kako zabiješ žebelj, če imaš samo eno roko prosto?

Vse to mi ni bilo pravzaprav nič novega. Reči pa moram tole - vse, kar delajo roke, smo pričeli zmeraj bolj delati tudi z glavo. Ne kar tako brez misli, tako kot sem videl drugega, temveč delal bom tako, kot bom premislil in vedel, da je prav.

Prav tako je šla stvar pri naših sosedih - zidarski skupini. Njim se je zgodilo celo to, da so se morali privaditi orodju, drugačnemu kot ga navadno uporabljajo naši zidarji. Zidarska žlica je večja, težja, zidarskega kladiva ne potrebujejo, saj sekajo opeko z žlico. In še in še.

Kakšne dolžine naj bo žebelj v opažju? Dolg naj bo po dve debelini deske! Zakaj? Da ga ni treba kriviti nazaj. Enostavno, kajne, samo vedeti je treba in navaditi se je treba! Kolikokrat sem prej sam delal drugače! Še veliko je bilo takih stvari, ki so nas vse učile, kako lahko kaj prihranimo sebi in podjetju.

Prehitro pripovedujem. Iz tega kar sem povedal do zdaj, je videti kot bi šlo vse gladko in lahko. Pa ni bilo čisto tako. Vsak dan smo nekaj ur delali praktično, z orodjem v roki. Pri tem se nobenega ne ustrašim. Potem smo šli pa v učilnico. To je bilo res vse kot v pravi šoli, samo da je tabla za spremembo zelene barve.

"Računati moraš znati!" pravi inštruktor, "saj toliko, da si boš znal zračunati, koliko si zaslužil, ko boš delal po normi." In računamo. Kako se množi, sem že skoraj popolnoma pozabil. Decimalna vejica je pa sploh nerodna reč, le težko jo spravim na pravo mesto. Po pravici povedano, ko smo začeli, bi rajši delal karkoli, samo računati ne! Tudi na to sem že mislil, da bi vse skupaj pustil in šel delat kot sem bil navajen. Sam ne vem, kaj me je zadržalo bolj. Nekaj trma, pa bojazen, da se mi bodo drugi smejali, na koncu pa še čisto malo upanja, da bo navsezadnje le šlo.

Kaj bi veliko govoril - šlo je. Navadil sem se marsičesa o betonu, kako ga napravimo in iz česa. Pa o opažu in armaturi. Po večini tudi decimalno vejico že postavim prav. Zdi se mi, to se pravi, sam pri sebi imam zanesljiv občutek, da sem v teh treh mesecih tečaja veliko napredoval.

Naj se še malo pohvalim. Naš tečaj se je začel na "Picnik-jevem" samskem domu, ko je bila na stavbi ravno zabetonirana plošča nad kletjo. In zdaj ob koncu tečaja? Zdaj je celo pritličje sezidano in tudi polovica plošče nad pritličjem je betonirana. To vse smo napravili mi sami, tečajniki. Če se vzame, da ob pričetku tečaja nismo vedeli nič resnega o zidanju, opaženju in betoniranju, potem pa niti ni tako slabo, kajne? Tudi strokovnjaki nam pravijo, da je naše delo še kar dovolj dobro.

Tečaj smo zaključili z izpitom. Izpit je huda stvar - kot včasih pri vojakihi raport. Veš, da je vse v redu, da nisi nič kriv, pa ti je še tesno pri srcu. No, pa smo vseeno vsi naredili, eni malo bolje, drugi nekaj slabše. Odleglo mi je, ko je bilo tudi to za mano.

Zdaj sem specializiran gradbeni delavec - betonirec. Zlezal sem za stopničko više. Moje delo je postalo lepše, bolj zanimivo, pa tudi zaslužil bom sčasoma kaj več, ko

ko se bom novemu delu temeljito privadil.

Moram reči, da sem kar zadovoljen sam s seboj, pa s "Pionirjem", ki mi je dal možnost za napredek v službi in življenju.

Takole je mogoče razmišljal kdo izmed fantov, ki so pred 29. novembrom dovršili tečaj za specializirane gradbene delavce pri "Pionirju". Nekakšni so morda mislili tudi na kaj drugega, ena stvar pa je pri tem važna: fantje so v določeni meri razširili svojo splošno in strokovno - gradbeno izobrazbo. To pa je lahko samo v korist njim, kot tudi podjetju, ki jih je izšolalo.

mt

Zupanc Marjan

"MED STROJNIKI"

Še dobro znana "Krizna" v gradbeništvu leta 1956/57, ki ni prizadela samo SGP "PIONIR", temveč tudi ostala gradbena podjetja, se je med Centralnimi obrati našega podjetja najbolj odražala v strojno inventarnem parku.

Strojno inventarni park podjetja je v teh letih posedoval precej lastne težke mehanizacije, še več pa sposojene težke mehanizacije za gradnjo avtoceste na odsoku Ivančne gorice.

Mehanizacija je vsebovala večji del strojev za izvajanje nizkih gradenj.

Za opravljanje teh strojev je bilo v letu 1954/55/56 v sestavu strojno inventarnega parka precej več strojnikov,

kot danes - nekako 26 do 28. Strojniki so bili večji del polkvalificirani, vendar so imeli posamezniki dobre prakse na strojih.

Z zmanjšanjem obsega del in oddajo mehanizacije v letu 1956, se je tudi število strojnikov v strojnem parku skrčilo na minimum. Pri podjetju je ostalo par kvalificiranih, več pa polkvalificiranih strojnikov, tako, da jih je bilo leta 1956/57 v sestavu strojnega parka 10 do 13. Ostali predvsem kvalificirani so zapustili podjetje, ker podjetje ni razpolagalo z dovolj mehanizacije, nekateri strojniki pa so imeli na celotno takratno situacijo pri podjetju napačno gledišče in so se odtujili.

Končno je takoimenovano "Krizo" podjetje v letu 1957 srečno in uspešno prestalo in že v naslednjih letih 1958/59 in 60, kakor tudi v nadalje je podjetje načrtno, in sistematično, po predhodno izdelanih planih nabavljalo mehanizacijo. Število težjih in srednjih gradbenih strojev, kakor tudi ostale mehanizacije danes močno presega število iz leta 1954/55. Razen tega se je močno spremenila struktura mehanizacije t.j. nabavili smo predvsem stroje za izvajanje visokih gradenj.

Sorazmerno z rastotočo mehanizacijo je podjetje skrbelo, tudi za odgovarjajoč strojniški kader, ki mora upravljati z mehanizacije. Pri tem smo zastopali stališče, da si moramo kader vzgajati iz lastnih vrst. V ta namen smo redno v zimskem času v preteklih letih pri podjetju organizirali tečaje za polkvalifikacijo strojnikov, najboljše izmed njih pa smo nadalje dali v tečaje za kvalificirane upravljače gradbenih strojev. S tem smo dosegli, da je danes v sestavu strojne inventarnega parka večji del kvalificiranih strojnikov, odnosno upravljalcev gradbenih strojev, ki imajo tozadevna pooblastila.

Značilno pa je to, da število strojnikov v sestavu strojnega parka (tu se namreč ne upoštevajo strojniki, ki

so v sestavu gradbišč in opravljajo predvsem srednjo mehanizacijo), ki opravljajo s težko mehanizacijo ni raslo sorazmerno z bruttoproduktom podjetja. Tako je bilo n.pr. v letu 1957, ko je imelo podjetje cca 800 milijonov brutto prometa v sestavu strojnega parka 13 do 15 strojnikov. V letu 1959 ko pa je brutto promet narasel na cca 2 milijardi sorazmerno s tem je do neke mere narasla tudi mehanizacija, medtem pa se je število strojnikov v sestavu strojnega parka povečalo le na 18. Vzrok, da se število strojnikov v sestavu strojnega parka ni tako bistveno spremenilo, je v tem, da smo takimečnovano srednjo mehanizacijo, s katero so opravljali kvalificirani strojniki, zaupali polkvalificiranim strojnikom po gradbiščih, katere morajo seveda nadzorovati in usmerjati strojni referenti gradbišč. Razproščeni kvalificirani strojniki, pa so zasedli novo nabavljene težje gradbene stroje.

Delen vzrok zelo majhnemu porastu števila kvalificiranih strojnikov je seveda tudi premajhna mehanizacija podjetja.

Vendar se je kljub temu na posameznih gradbiščih, kjer se se gradnje fersirale, občutilo pomanjkanje kvalificiranih strojnikov, kar so nadoknadili obstoječi s svojo požrtvovalnostjo, saj je marsikateri strojnik prebil noč na stroju.

Nastalo verzel smo delno nadoknadili sredi leta 1960, popolnoma pa je bilo po končanih tečajih leta 1960/61.

Kljub nabavi novih strojev, pa odziv gotovih strojnikov za napredek odnosno priučitev, ni bil najboljši. To je bil eden glavnih vzrokov, da v posameznih konicah (ko je bilo treba delati z istimi stroji v dveh izmenah) nismo imeli dovolj izurjenih strojnikov. Smatramo, da je v lastnem interesu vsakega strojnika, da strmi za napredkom in da se tudi sam izpopolnjuje. Vsak strojnik mora imeti pred očmi, da se mora prilagoditi potrebam podjetja. Svoječasno smo namreč imeli stroje in strojnike za upravljanje odnosno izvajanje nizkih gradenj. V zadnjem času

pa nabavljamo pretežni del strojev za izvajanje visokih gradenj, ki jih podjetje prej sploh ni posedovalo. Tisti, ki je imel voljo in je strmel za napredkom, se je priučil upravljati s tem stroji. Kakor je bilo pa že prej omenjeno, so gotovi strojniki pri tem popolnoma izostali.

Vsak strojnik mora imeti pred očmi, da je za nabavljeno mehanizacijo podjetje moralo odšteti težke milijone. Ravno njim pa so ti stroji dani v upravljanje odnosno čuvanje. V ta namen se naj strojnik zaveda odgovornosti in posledic, ki bi izvirale iz malomarnega upravljanja, odnosno neupoštevanja tozadevnih navodil. Smatramo namreč, da se gotovi strojniki ne zavečajo kakšno odgovornost do podjetja so prevzeli, če jim je dan v upravljanje stroj z večmiljonsko vrednostjo.

ZAKAJ JE PREMALO DELAVCEV NA NAŠEM GRADBIŠČU?

Dejavnost našega podjetja se v Ljubljani nenehno veča. V letošnjem letu je bilo na tem gradbišču v juliju zaposlenih cca 440 ljudi. V polni sezoni predvsem pa v jesenskih mesecih se je na delu poznalo občutno pomanjkanje delovne sile, predvsem nekvalificiranih delavcev. Vzrokov zato je več, pa si jih oglejmo:

Delavska naselja:

Na gradbišču v Ljubljani večina delavcev še vedno stanuje v provizorijih - barakah, ki še zdaleč ne nudijo udobja, kot samski domovi prenekaterega gradbenega podjetja v Ljubljani. Res je, da so stanovanja na našem gradbišču poceni (300.- din mesečno), vendar je marsikdo voljan plačati nekaj več, da bi le prijetno počival. Večina sob v barakah je naseljena s 5 do 6 delavci, pa tudi več in v njih skoraj ne more biti pravega miru, niti reda.

V februarju tega leta je bil sprejet hišni red za vsa Pionirjeva naselja v Ljubljani. Namen tega je bil edinole očuvati družbeno lastnino, zaščititi vsaj v nočnem času delavca, da se bo v miru spočil in ohraniti neko človeško disciplino in medsebojno tovarištvo.

Dosegli smo bore malo. Posamezniki še naprej pijančujejo, se prepirajo in pretepajo, ali pa kvartajo. Vsi opomini, prepričevanja in denarne kazni ne zaležejo mnogo. Morali bomo pristopiti k drugačnim metodam, ki naj bi bile bolj efektne.

In še delavcem stanovalcem naših naselij v premislek. Kako naj Delavski svet dodeli gradbišču v Ljubljani kredit za gradnjo sodobnega samskega doma, če obstoja bojazen, da bo v par letih hiša demolirana, ker stanovalci ne znajo čuvati skupne imovine?

Menze:

Na gradbišču v Ljubljani obstojata trenutno menzi v Šentvidu in Mostah. Obe sta več ali manj provizorij, vendar dovolj higijenično urejeni. Hrana se na delovišče Poljane in Šiško prevaža z dostavnim avtom. Abonenti ugotavljajo, da je hrana, ki se prevaža manj okusna od iste, ki se servira v menzah.

Nujno bo nabaviti primernejšo pesodo za prevažanje, da se jedi ne bodo med vožnjo pretresle. Kvaliteta hrane je povprečna. Kalorična vrednost sicer odgovarja, ni pa vselej tako okusna, kot bi lahko bila. Naše kuharice bi se morale stalno izpopolnjevati. Upamo, da bo z imenovanjem kuhinjskih odborov, ki naj skrbe tudi za jedilnike, hrana izdatnejša in bolj okusna.

Zaslужki zaposlenih:

Žalostno je dejstvo, da so zaslužki nekvalificiranega delavca v vseh panogah našega gospodarstva prenizki. Vsake-

mu zaposlenemu, tudi najmlajšemu, bi morali zagotoviti življenjski minimum. Smatram, da bi moral znašati najmanjši zaslužek redno zaposlenega delavca mesečno 12.000.- din ob 8 urnem delavniku. Sedaj znaša minimalni zaslužek nekvalificiranega delavca - proletarca okoli 10.000.- din. Da si zagotovi obstoj, je prisiljen delati 10 ur na dan in na ta način prigarati potrebna sredstva: Takšno stanje je zelo težko in zato je nujno potrebno, da posvetimo več pažnje našemu delavcu in mu tako omogočimo primerno življenjsko eksistenco.

S sprejetjem pravilnika o kompleksnem nagrajevanju po učinku, je posameznik poleg akordnega presečka, udeležen tudi pri vseh prihrankih, ki jih posamezne ekonomske enote med mesecem dosežejo. Priznati moramo, da je to vse - kakor korak naprej pri reševanju življenjskega standarda. Delavci v Ljubljani so na ta način prejeli do vključno 31.10.1960 presežek plač v znesku cca 12 % celoletnega zaslužka, ali nekaj več kot enomesečno plačo. Uspeh bi bil lahko še večji, če bi bolj pazili na gradbeni material in bolj vestno izvrševali svoje delovne naloge. Pred nami je novo leto 1961. Mi vsi zremo v bodočnost z optimizmom, ker vsekakor pričakujemo, da bo prav našim najslabše plačanim nekvalificiranim delavcem prinesla boljše dohodke in jim bo zagotovljen vsaj najnujnejši življenjski minimum.

O nekazanih problemih, ki v mnogih primerih odločajo o številčnem stanju delovne sile na gradbišču v Ljubljani, bo treba nujno razpravljati v zimskih mesecih na sejah Delavskega sveta, Upravnega odbora in tehničnih sestankih ter primerno ukrepati, da bo v novi sezoni dovolj dobre delovne sile.

MIZARJI ONSTRAN KRKE!

Precej daleč od sedeža podjetja se nahaja obrat mizarske delavnice "Pionir".

Na zelo nerodnem kraju, s slabimi obratnimi prostori in neprimernim lesnim skladiščem. Na malom prostoru se kopi-
čijo kope lesa. V letošnjem deževnem vremenu vsega prepo-
jenega z vlago, toda kljub temu so vsi mizarski izdelki
izdelani iz zdravega suhega lesa.

K prvotni stavbi so se tekom let prislanjale barake za
barako - za barvanje, za pleskanje - steklarska dela, ko-
lesarnica in tudi dvorišče je zalaženo s polnimi zaboji
stekla, nima katerega se po tesnem prehodu odvažajo izde-
lki in odpadni material. Potrebna bi bila nova baraka za
steklo - toda žal ni prostora. Predvidevali smo, da bi
podrli vse barake in zasilne prostore ter postavili na no-
stu sedanje lesne kope lačno svetlo delavnico za vse
naštete faze dela, toda ta zamisel je ostala neopremljena.

Kljub naštetim težavam imamo večinoma stalno delovno silo,
saj je precej zaposlenih že od ustanovitve. Veliko se jih
je v obratu izučilo, odslučili so vojaško obveznost in se
vrnili nazaj v kolektiv mizarskega obrata.

Vsi problemi se prediskutirajo tedisi na ožjih sestankih
mojstrov ali celotnega kolektiva. V kolikor se prevzeta
dela razčiščena se vedno dosegajo dobavni reki, saj razen
nekaj manjših izjem istih ne zasujamo. Imamo zelo izpopov-
ljen sistem montažnih oken, katere bi lahko izvajali se-
rijsko, "če" bi imeli odgovarjajoče prostore. Ker pa teh
pinao bomo morali ostati na nivoju polkvalifikacija. Z
našo zamisljo montažnih oken pa se bodo okeristili drugi.

Tekom leta je bilo precej govorov o izgubi v mizarski delav-
nici. domnevale se je, da se v obratu slabo dela in gospodar-
dari. Končni letni uspeh pa je pokazal velik presežek plana
in kljub visokim cenam materiala ter že navedenim težkocam,
tudi nekaj presežka.

Smo optimisti zato tudi za v bodoče nimamo strahu. V Novem letu bomo začeli z novim članom, kar želimo tudi vsem ostalim članom "Pionir-ja".

s

ZDRAV DUH V ZDRAVEM TELESU!

Da pa to ni le progovor pač pa tudi resnica dokazujejo dnevno športniki našega kolektiva na različnih poljih športne dejavnosti.

Ena ga najlepših dokazov pa so prinesli na letošnjih športnih igrah gradbincev v PIRANU v dneh 17., 18. in 19. septembra 1960.

Kljub temu, da se je po prijavljenih podjetjih ^{se} že naprej videlo, da bo konkurenca izredno močna, saj so prijavila vsa največja gradbena podjetja, Slovenije, je tudi naše podjetje prijavilo udeležbo v 7 disciplinah od 9 razpisanih. Ker v streljanju ni bila predvidena ženska ekipa, so naše strelke teknovala v moški konkurenci. Prijavljeno pa ni bilo teknovanje v nogometu in odbojki za ženske.

Pa si oglejmo prijavljence:

Ingrad	-	Celje
Gradis	-	Ljubljana
Tehnika	-	Ljubljana
Slovenija ceste	-	Ljubljana
Pionir	-	Novo mesto
Dolenjsko gradbeno podjetje		Grosuplje
Konstruktor	-	Maribor
Stavbar	-	Maribor
Gorica	-	Nova gorica
Primorje	-	Ajdovščina
Obnova	-	Ljubljana

Sava - Jesenice
Tehnik - Škofja Loka

Vodna skupnost - Koper
Zasavje - Trbovlje

To so bili prijavljenci z preko 600 tekmovalci.

Za posamezne panoge pa se je prijavilo sledeče število ekip:

za nogomet	9	ekip
za odbojko m.	7	ekip
za odbojko ž.	2	ekipi
za namizni tenis	9	ekip
za streljanje	16	ekip
za kegljanje m.	9	ekip
za kegljanje ž.	4	ekipe
za balinanje	8	ekip
za šah	14	ekip

Že iz števila prijavljenih ekip se vidi, v kakšen ogenj so se podali naši športniki, ki so prijavili udeležbo v streljanju moški in ženske, namiznem tenisu, balinanju - moški, kegljanju - moški in ženske, odbojki in šahu.

Najzanimivejše pri letošnjem tekmovanju pa je bilo to, da so lahko tekmovali le člani posameznih kolektivov brez tuje pomoči.

Kaj prida uspeha res nismo mogli pričakovati, ker nam je poznana športna dejavnost ostalih podjetij. Vendar pa so rezultati pokazali, da smo svoje lastne moči to je naše športnike le preveč podcenjevali. Kakor ni, tako so računali tudi športniki drugih podjetij in jim Pionir ni izgledal kot eden resnejših konkurentov. Nekako z olajšanjem so sprejeli po žrebu določenega partnerja, če je bil to Pionir. Kako grenko pa je bilo razočaranje, ko so odigrali tekme, pa vedno le oni sami, saj jim je ta mali Pionir pokazal ostre zobe.

Zmagal je "zdrav duh v zdravem telesu".

Pa pogledjmo, kakšen je bil naš izkupiček ob koncu tekno-
vanja:

šah	I. mesto	7	5 točk
odbojka	II. mesto	7	3 točke
kegljanje moški	II. mesto	7	3 točke
kegljanje ženske	II. mesto	7	3 točke
streljanje moški	II. mesto	7	3 točke
balinanje	III. mesto	7	1 točka
namizni tenis	VII. mesto	7	7777
streljanje ženske	X. mesto	-	----(v moški konkurenci 16 ekip).

Skupaj: 18 točk
=====

Ker je bilo točkovanje predvideno, da se določi tudi vse
ekipne prvake je razveseljivo tudi dejstvo, da delimo
prvo mesto z ekipami Gradisa iz Ljubljane, ki inajo
isto število točk. Pokal za vseekipnega prvaka nam je ušel
le za las k Gradisu, ki je imel 3 prva mesta in eno tre-
tjo mesto.

Z doseženimi mesti, predvsem pa z požrtvovalno igro naših
športnikov smo lahko povsem zadovoljni, saj smo dosegli
precej več, kakor pa smo pričakovali.

Te pa naj nam bo le v spodbudo, da pričnemo takej z
intenzivnimi treningi in skušamo v prihodnjem letu osvo-
jiti tisto, kar nam je letos pred nosom odnesel Gradis,
to je pokal vseekipnega prvaka.

Vsem športnikom gradbincem želimo srečno in uspehev polno
Novo leto 1961.

fn

MLADI GRADBINCI!

Zopet smo se zbrali iz vseh pridelov naše Slovenije, da pregledamo preteklost našega dela in da zazremo v bodočnost našega razvoja. Minila so skoraj tri leta od II. Zbora mladih gradbincev Slovenije, ki je bil v začetku leta 1958 v Celju. Torej tri leta dela, truda in vsekakor tudi uspeha.

Z ozirom na sedanjo stopnjo socialističnega in gospodarskega razvoja, zlasti še na gotove spremembe in uvedbe novih sistemov v našem gospodarstvu je nujno, da polagamo predvsem pažnjo na stabilizacijo našega gospodarstva.

Nenehni razvoj naše industrije, uvajanje sodobnejših metod dela, uporaba moderne mehanizacije itd., vse te nam pove, da smo v dobi takšnega razvoja, kakršnega do danes še nismo poznali.

VII. kongres Zveze komunistov Jugoslavije, IV. kongres sindikata delavcev in uslužbencev v gradbeništvu in industriji gradbenega materiala, V. kongres SZDL Jugoslavije, IV. kongres gradbenih delavcev Jugoslavije, Resolucija Zvezne ljudske skupščine itd. so nam v svojih referatih in programih točno nakazali smer in perspektivo našega gospodarskega razvoja in s tem tudi nakazali smer naše gradbene dejavnosti.

Naš letošnji gospodarski načrt oziroma naš petletni perspektivni plan sloni predvsem na večji proizvodnji, večji produktivnosti, ekonomičnem poslovanju in štednji, skratka na vsestranskem ekonomskem gospodarjenju. Prav tako pa sloni ta perspektivni plan na povečanju osebne potrošnje in izboljšanju življenjskih pogojev. Če hočemo to doseči potem je nujno potrebno, da dosežemo aktivnost v bilanci s tujino, za kar je pa neobhodno potrebno, da se mora povečati tudi produktivnost našega dela in s tem ves narodni dohodek.

~~Naš gospodarski razvoj~~ ima že vsa leta nazaj svoje sistematično ekonomsko razvojno pot, vendar sta se v zadnjem času pojavila dva nova momenta v naši gospodarski politiki in to:

prvič vprašanje strokovnega kadra ter izobraževanje za delovno mesto in

drugič delitev dohodka po ekonomskih enotah.

Zaradi tega štejejo za potrebne, da ravno na tem Zboru posvetimo potrebno pozornost tema dvema problemoma, zakaj vse do sedaj smo jima posvečali pre malo pozornosti.

Nič manj važno pa ni vprašanje našega delavskega samoupravljanja in vprašanje sodelovanja naše mlade generacije v teh organih našega gospodarstva.

Tovariši delegati! Vsi ti problemi so za nas izrednega pomena, ker je bodočnost našega gospodarstva tudi naša bodočnost in smo torej življenjsko zainteresirani za pravilno rešitev teh problemov. Pri vsem tem pa moramo vedno ineti pred očmi osnovno načelo socialistične družbe to je "skrb za človeka".

V naslednjem bo referat obravnaval osem glavnih tem in sicer:

- 1/ Probleme proizvodnje
- 2/ Izobraževanje in skrb za kader
- 3/ Delavsko samoupravljanje
- 4/ Ekonomske enote
- 5/ Delovne pogoje
- 6/ Varnost pri delu
- 7/ Mladinske organizacije in klube mladih proizvajalcev
- 8/ Skrb za človeka

Pri vsem tem pa želimo poudariti to, da pri obravnavi zgoraj navedenih točk ne bomo šli v detajle ali statistične analize, temveč bomo le prikazali tozadevne načelne probleme v gradbeništvu, ki naj bodo osnova za vašo diskusijo in za sklepe na tem Zboru, kjer zastopate svoja podjetja, mladinsko organizacije, predvsem pa interese našega mladega človeka v gradbeni operativi.

To so uvodne besede glavnega referata III. ZBORA MLADIH GRADBINCEV SLOVENIJE, na katerem je nad 70 delegatov iz 37 večjih gradbenih podjetij ter predstavniki raznih gospodarskih in družbeno-političnih forumov, obravnavalo probleme našega mladega človeka v gradbeništvu, obenem pa nakazalo smernice za bodoče delo.

Kakor smo že poročali v prejšnji številki našega "BILTENA", je organizacijo tega republiškega Zbora prevzelo naše podjetje, oziroma mladinska organizacija.

Res je bilo precej dela, truda in skrbi, kajti organizacija nekega zbora v republiškem obsegu ni malenkost in treba je bilo žrtvovati marsikatero uro prostega časa; vendar smo lahko veseli in ponosni, ker naš trud ni bil zaman.

Po izjavah delegatov in gostov je bila organizacija tega Zbora zelo dobra in delegati, kakor gostje, so v zadovoljstvu zapustili naše mesto z željo, da se zopet srečamo.

Zbor mladih gradbincev ni prinesel pozitivne rezultate samo našemu mladinskemu aktivu, ampak je tudi našemu podjetju dal svoj renome.

Ko so predstavniki našega podjetja obiskali naše sovrstnike širom naše Slovenije, so začutili topel in lep sprejem, obenem pa zanimanje za življenje in delovanje v našem kolektivu. Pravtako so spoznali širše probleme gradbenih podjetij in stališče vodstev, sindikata in ZK do mladinske organizacije in do problematike nas vseh gradbincev.

Tudi mi pozdravljamo misel Zbora, da naj bi se naši gradbinci večkrat srečali na takšnih zborovanjih, se pogovorili o svojih problemih in težavah, ter našli skupni modus za rešitev istih. Tukaj opeliramo na vodstvo naše mladinske organizacije, da upestavi stik z ostalimi gradbenimi podjetji iz Slovenije in s tem poveča svojo aktivnost na področju mladinskega gibanja.

Zbor nam je pokazal, da so upravna vodstva, sindikat in organizacija ZK, zainteresirana nad delom mladinske orga-

nizacije v podjetju, kar nam daje jamstvo, da s skupnimi naperi in trudom bomo lahko dosegli to, da bo mladinska organizacija zavzela v podjetju takšno mesto in odigrala takšno vlogo kakor sindikat ali organizacija ZK.

Ob koncu se želim v imenu Zbora mladih gradbincev zahvaliti iniciativnemu odboru in posameznim članom kolektiva za vse stransko pomoč pri organizaciji tega Zbora, predvsem pa želim izreči zahvalo tov. direktorju - Kočevar Ivanu in sekretarju podjetja Filipčič Marjanu za vsestransko pomoč in razumevanje ter doprinos za lep uspeh tega našega mladinskega manifesta.

Hambroš Janez
predsednik delovnega predsedstva

TO SMO MI

1. Od Silvestra do Silvestra pišemo si kroniko, včasih pusto, drugič pestro, kakor pač nanese bo.
2. Prazniki so že minili, grla vsi smo oplaknili, potlej pa kot po navadi delu se težko privadi.
3. Telefon je tud' počival, o Matjažu le je snival, vojska naša prihruni, ta prestrašen zazvoni.
4. Oh uboga fakturistka, upnik za denar pritiska, eden tuli, drugi presi, tretji brez sranu nas toži.
5. Ker se že deseti bliža, vsa prestrašena se križa: "Malo boste počakali, da plače bomo izplačali!"
6. Izplačilo plač je že, denar že spet nateka se, in ekonomski obračun, izpraznil je žiro račun.
7. Nič zato, če puf imamo, kar tako se ni ne damo, dovolj nam Občina dolguje, po tožbah rodno nam plačuje.
8. Nabavni referent trpi, ker materiala ne dobi; "Material bo odposlan, ko Vaš dolg bo poravnal!"

9.
Mati domovina joka
nad usodo svojega otroka,
kolektiv pa sočustvuje,
za dobičkov oprezuje.

10.
Pesnica je zdaj izpeta,
kar zadeva le denar,
vanjo druga se vpleta,
kako uspeh je komu nar.

11.
Križev pot pote finančno,
ko bilanca bliža se,
za podatke se natančno,
potrebno noč jim da kafe.

12.
Tehniki steber so hiše,
ki jo skrbno gor drže,
kdor le more leta višče,
krasne bloke si grade.

13.
A navadni mi zemljani
potrpinó za sedaj,
saj zslužni veterani,
tud' trpeli so nekđaj.

14.
Da podjetje je napredno,
dejstvo tole govori,
da za rajo to nevednó,
brž si kadrovca dobi.

15.
Še en plus mu naj pristavin,
v hiši tej smo varni mi;
Sreča naša! to Van pravim
Varnost res za nas skrbi!

16.
Še kegljači so na vrsti,
ki prvaki se zares,
še posebno v pivski zvrsti,
čeprav inajo športni dress.

17.
Bolj molččči strelci so,
ki prav redno streljajo,
za pokal so se borili,
končno pa so ga dobili.

18.
Spremljajo jih strelke verno,
zadnje venčar nočjo bit,
v moški konkurenci vedno,
hočjo kaj si priborít.

19.
Poglavar te ljube hiše
vodi nas od zmag do zmag,
"Dajmo, Pionirčki!", kliče,
"prestopino spet nov prag!"

20.
Desna roka - komercialni
v vodstvu mu ob stran' stoji,
nje pogledi so nevarni,
če dnarja od nikoder ni.

21.
Zdaj je konec stihov nežnih;
nar premalo se Van zdi?
Še mnogo je spominov bežnih,
zgodovina naj o njih molči.

22.
Morda več bo drugo leto,
ko bo konec praznikov,
ko lotimo se spet vneto,
z delom pisat dnevnih nov.

KLJUB MRAZU - V SRCU POMLAD!

Spet sem odprla dnevnik in spet so me obiskali prijetni sponini na žametno lepoto danskih ravnin s številnimi jezerskimi gladinami, nad katerimi se sproletavajo divje gosi in v čigar ločju gnezdiyo vodne ptice; in končno sem se ponovno srečala s toplo gostoljubnostjo danskega prebivalstva.

Ali bi me hoteli spremljati na enen izmed mnogih potovanj po tej deželi? Vso prtljago, med katero je glavni rekvizit nepogrešljiva beležnica, je že pripravljena in čas odhoda se bliža. Morda se boste dolgočasili v deželi, ki ni prav nič podobna naši gigantski Gorenjski in niti ne gričevnati Dolenjski. A prav zato je prav, da pogledamo tudi malo izven meja v katerih vedno živimo, saj bono le tako znali ceniti to, kar imamo in pa tudi pogrešati to, česar nimamo.

Bilo je že osmič, da me je zbudilo vrvenje velenesta. Skozi lahko priprto okno je prihajalo, jutranji žarki, ki so jih tu pa tam zastrli po nebu bežeči oblaki, pa so me mehko božali in klicali v naravo. Dona bi se vznemirjala nad nenavadno barvo neba in oblakov, tu v deželi dežja, pa me to ni motilo; saj prebivalci Danske si pač težko zanišljajo dan ali dva brez dežja.

Pod oknom je zateglo zapela avtomobilska troblja in vrglo me je s postelje kot z električnega stola.

Prijatelji, ki so me pevabili na izlet, so me pričakovali v veselen razpoloženju. Le malo časa je minilo in že smo pustili za sabo rdeče mesto in zdrveli v poletno jutro, sredi neizmernih ravnin, mimo prestranih polj in pašnikov posutih z velikanskimi čredami goveda. Gostobesednost prijateljev - sopotnikov - me pač ni ovirala pri pozornem opazovanju minebežeče pokrajine z velikimi nasadi cvetja,

ogromnimi površinami zoreče pšenice zlateče se v jutranjem soncu, z nepregledno velikimi njivami krompirja in jagodnih nasadov. Drugih kultur skoraj nistem opazila. Hišice, ki so drvele mimo nas, so si podobne kot jajce jajcu in vsaka posebej s skorajda praviljično lepo urejenim vrtnom in okolico me je nehote sponinjala na vilo -Čiro-čara. Opazila sem, da so severnjaki veliki ljubitelji svetlobe in si grade tudistanovanja po načrtih željnih svetlobe in sonca, tako, da zavzema pročelna stran hiše eno samo po navadi nezastirto okno in pred tabo se odvija življenje v hiši kot na filaskom platnu.

Zavore so zaškripale in ustavili smo se ob velikem jezeru. Sveži zrak, jutranje sonce nad gladino jezera, vse naokrog pa neizmerna ravan brez vsakega gričevnatega valčka; vse to me je navdajalo z občutkom kot da stojim na obsežni zeleni ploščadi, ki plava po morski gladini in da bi se pogreznila v to morje, če bi stopila na horizontnico. Toda vselej, kadar smo se potem ponikali naprej so se pred nami razmikale meje a za nami pa so se ponovno štrinjale in ustvarjale vedno isto sliko fatamorgane. Iz opazovanja so me zadržali prijatelji, ki so medtem pripravili tipični danski picnic ob jezeru. S slastjo smo použili vsak svoj obrok, ki za moje pojne ni bil preveč obilen, a vendar zelo izdaten. Pred sabo smo imeli še precej neprevoženih kilometrov, ki so nas oddaljevali od znamenitih krajev, ki smo si jih želeli ogledati. Naša prva postaja nam, razen jezera z mnogimi aljami in morskimi planktoni, ni nudila ničesar drugega. V svoje kamere smo že pospravili nekaj posnetkov in že smo sedeli natrpani v avtomobilu brzeč po ravni cesti, ki se je tam daleč stanjševala samo še v kogač vidao črto. Nepregledno ravnino je tu pa tam kak osamljen alin na veter spreminjal v zelo prijetno sliko.

Z visokim alton je šofer zaklical: "Reskilde!" Med osmini

lipani se je stiskala visoka cerkev s tremi zvoniki, imenovana tudi Westminster Abbey Danske. Najprej sem se ozrla po letnici vklesani nad glavnim vhodom 1182. Cerkevica samo pa sebi je bila pač kot vse cerkve le s to izjemo, da je to grobnica vseh danskih monarhov in njihovih najbližjih sorodnikov. Lepo urejene grobnice s sponinskimi napisi pričajo o mogočnosti ljudi, ki počivajo tukaj. Na stoletnih stebrih pa so se podpisali Peter Veliki, Windsorski vojvoda in razni drugi mogočniki.

Ker nam je bil čas zelo dragocen, smo kmalu ineli v beležnicah nekaj zgodovinske važnih podatkov, v kamerah pa lepe posnetke in že smo se bližali novim atrakcijam. S stopničasto izdelanimi robovi streh so me protestantske cerkvice bolj spominjale na borne gradiče, kot pa na cerkve z visokimi zvoniki iz domačih krajev.

No, pa mojemu radovednemu pogledu tudi notranjost teh cerkva ni ušla. V notranjosti pravzaprav ni česa opazovati, ker je živo nasprotje našim, z bogatimi freskami poslinjen cerkvam. V eni takšnih cerkva smo se srečali s poslednjimi ostanki nekdanj slovečega škotskega pleniča, ki so skrbno shranjeni v stekleni krsti in na vpogled radovednemu obiskovalcu.

Nemalo me je začudilo dejstvo, da je grob škotskega pleniča tu na Danskem in eden izmed prijateljev je začel pripovedovati o njegovem življenju kot stoji zapisano v moji beležnici:

Grof James Hepburn je bil vse svoje življenje lahko igrača usode; zdaj izgnan ali zaprt v ječi, zdaj spet na najvišjih položajih v svoji deželi, v tem trenutku kraljičin tovariš in svetovalec in v nekaj mesecih spet izobčen in zaprt na danskem gradu Dragsholm, kjer je žalostno končal svoje ekstremično življensko pot 14. aprila 1578, star komaj 42 let.

Izšel je iz ene najmogošnejših škotskih plemiških rodbin. Komaj star 20 let, je že dosegel naslove kot: veliki škotski admiral, šerif mesta Edinburgh, Hattington in Danderdal. Mnogo je potoval, bil poklican na škotski dvor, osu-mljen umora nekoga kraljičinega sorodnika in nato spet s-
boden, ker so najvišji plemiči pričeli za njegovo nedolžnost. Uspelo mu je doseči ločitev od svoje žene, nakar se je poročil s kraljico, kar je bilo za oba zelo usodno. Proti njima se je dvignilo ljudstvo, kraljica je bila zaprta, grof pa je zbežal v eno svojih vojvodin in od tu na Dansko, kjer je bil prepoznan in zaprli so ga v gradu Rosenholm. Danski kralj Friderik II ga je želel shraniti kot dragocen zastavljeni predmet v igri mednarodne politike. Po 11. letih bivanja v ječi je umrl blazno bolan kot največji izvržek človeštva.

Ravno je končal pripovednik zgodbo, ki smo ji radovedno sledili, ko se je pred našimi očmi razprostrl nov svet: celo mesto weekend kočic v nizkem borem gozdiču ob obalah Severnega morja. Živo popleskane kočice svetlikajoče se v popoldanskem soncu so ustvarjale podobo pravljичne dežele.

Odkar sem bila na potepu po tej deželi, sem imela le malo tako sončnih in brezveternih dni. Prijatelji so izkoristili sonce in morje, jaz pa le sonce, ker za naš južnjake, nikakor ni bilo to ozračje primerno za kopanje. Tu smo pospravili tudi zadnje ostanke iz naših košar, ki so bile zjutraj tako zvrhane polne. Sicer pa smo bili skoraj na cilju in zvečer, ko se bomo udeležili festivala v mestu Nykbing ne bo časa za zadeve z želodcem in podobno, pač pa le za ples in razvedrilo.

Malo pred mestom smo se ustavili in prisostvovali onemu izmed značilnih sončnih zahodov v severni deželi. Bila sem že četrtič priča tega veličastja in vsak prizor je bil doživetje zase, vsak sončni zahod poln najprečudovitejših barv odražajočih se v kaki jezerski gladini in poln novih misterijev.

Turistke smo si našle nato garderobo za najbližjim grmom in se prelevile v večerne obleke, medtem, ko so si moški sprenljevalci nataknili kravate in vsi smo neestrpno čakali začetka festivala, ki je bil zame nekaj povsem novega.

In, ako Vas je volja mi slediti prihodnjič, ko bom brskala po svojih zapiskih, Van bom lahko povedala kolikor sem pač lahko spravila v beležnico /kajti občutkov se tja ne da spraviti/.

Povedala Van bom o humanih ljudeh, njihovem pivu, o njihovi pristrčni gostoljubnosti, katero bi zaman iskali pri drugih narodih in končno o deželi s tisočletno kulturo, v kateri zažive motivi iz Andersenovih pravljic in tudi nekaj o turistični zgodovini, ki si jo je narod sam zapisal v srca-hvalečnih turistov, ki so se kdajkoli srečali z njim.

Carry

PRVI REZULTATI

V okviru Centra za izobraževanje sta bila koncem meseca novembra t.l. zaključena prvā dva tečaja za specializirane delavce zidarje in betonirce.

Zaključni izpit so uspešno opravili:

Zidarji:

Barbič Peter, Bartolj Alojz, Cerjanec Ivan, Conta Anton, Hohnjec Ivan, Kapitarič Vinko, Komes Ivan, Kostanjevec Mijo, Mogolič Franc, Mamič Abid, Novak Avgust, Nučič Alojz, Vukšinič Alojz, Zelinger Anton, Župan Stane.

Betonerci:

Bratkovič Stanko, Gal Franc, Gliha Karel, Gorenc Janez, Hotko Ivan, Hrastar Alojz, Kovačič Ivan, Kuplenik Florijan, Luzar Jože, Stipanovič Nikola, Šepetavec Jože, Tomažin Valentin, Urbanč Jože, Urek Maks, Zupančič Jože, Živič Ivan.

Zgoraj navedenim tovarišem pristrčno čestitamo k uspehu in jim želimo, da bi to novo pridobljeno znanje tudi koristno uporabili pri svojem delu.

hj

PIONIRJEVE BODICE

Dve iz Pirana:

Športniki iz več podjetij prepevajo pred našim počitniškim domom ob 3. uri zjutraj. Med njimi tudi naš Mirko. Iz neznanega vzroka se Mirko oddvoji od grupe in urnih korakov maha po ulici stran od doma. Tedaj pa:

Miličnik: "Oprostite, prosim plačati, ker prepevate in kalite nočni mir".

Mirko pa nebi bil Mirko, če se nebi hitro znašel pa miličniku nazaj: "Gospod miličnik, šaj nisem jaz, pač pa oni tam gori, ki tako hitro tečejo".

In plačila ni bilo, ker je imel Mirko in "oni tam gori" urne noge.

Dvorana kavarne, kjer se igrajo finalne tekme v šahu med Pionirjem in Konstruktorjem iz Maribora. Borba za prvo mesto in pokal. Naenkrat zadoni po dvorani od klavirja v kotu doneč "marš". Na klavir pa neutrudno igra in igra naš Mirko-šahist.

"Ja Mirko, kaj pa take igraš?"

"To je pogrebni marš za Konstruktorja, - našim pa za moralo, da bomo dobili", - odločno pove Mirko.

In Mirko je priigral edino prvo mesto in edini pokal za Pionirjevce.

Kemija v gradbeništvu:

V ponedeljek je prišel naš Štefan precej pobit po glavi v službo. Pa ga vpraša kolega: "Kaj pa je bilo včeraj, se Ti je cesta postavila pokenci"?

"Ne, s kemijo sem se ukvarjal," je hitro odgovoril Štefan. Prisotni so se čudili kaj neki ima on s kemijo. Kmalu so se jim razjasnili obrazi:

"Jasno, kemija Šiška vino" jo je pogruntal Francelj.

Klici iz nizarske:

Signalne naprave v nizarski delavnici delujejo precej svojeglavo, zvonec brni zelo nežno - konaj slišno. Nekega jutra ob začetku dela je bil v obratu tov. direktor, ko je zaslišal signal je dejal: "Kako žalostno zvoní", glas iz kolektiva: "Ob šestih žalostno ob dveh pa veselo."

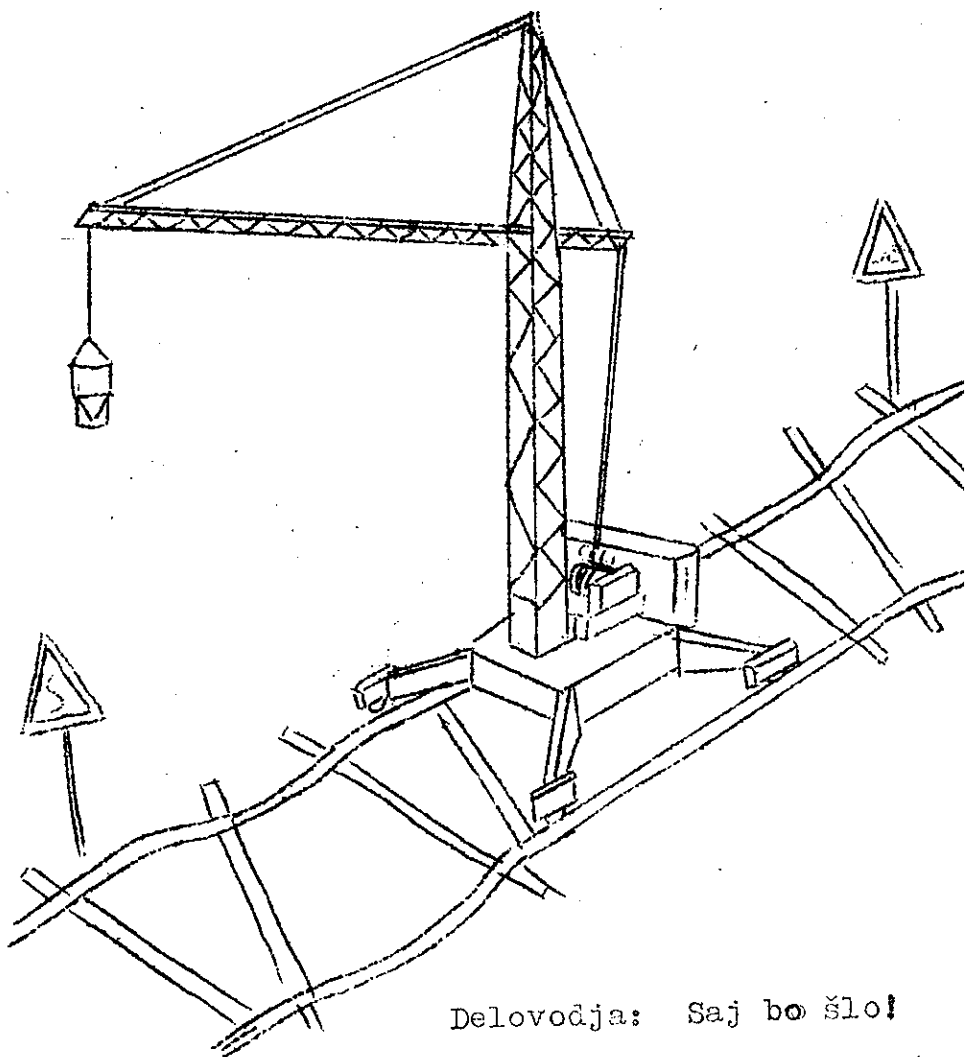
V brusilnici je Janez brusil na tračnem brusilnem stroju, z brestovim furnirjem obložena vrata. Pri pregledu mojster ugotovi, da so vrata na enem mestu prebrušena. Mojster ga potrka po rami in mu s kazalcem pokaže:

"Tukaj si pa prišel skož."

Janez: "Ja, dober pomočnik pride povsod skož."

Mizar na zgradbi montira hrastov prag pri vratih. Nadzorni gleda in ostro pravi: "Ta prag ima zopet grčo."

Mizar: "Da ina, kaj ste vi brez popka?"

Delovodja: Saj bo šlo!

DRAGI BRALCI!

Zaključili smo leto 1960 in s tem tudi prvo leto obstoja našega BILTENA.

Če bi za konec leta malo pogledali rezultate našega dela, potem bi vsekakor ugotovili, da smo tudi mi na tem področju dosegli gotove uspehe. Čeprav bi lahko bili ti uspehi še večji, smo vendar lahko s tem kar smo dosegli kar zadovoljni, kajti leto 1960 pomeni rojstvo našega Biltena. To je tudi temelj na katerem bomo gradili naše bodoče delo.

Ko brskam po arhivu našega uredništva in mi pridejo pod roke razni članki in dopisi, se spomnim prvega sestanka uredniškega odbora in v ušesih mi še danes zvenijo odločilne, vendar tople besede tov. direktorja, ki mi je dejal:

"Tovariš urednik, v počastitev 1. maja praznika dela naj bi izšla prva številka našega BILTENA!"

Do 1. maja je bilo le še 14 dni in zato sem se tega roka res malo ustrašil. Toda zaupanje v besede tov. direktorja mi je dalo pogum, da sem takoj pričel z delom.

S prijótnim občutkom in nekim notranjim zadovoljstvom sem 29. aprila izročil tov. direktorju prvo številko našega BILTENA in s tem ne samo izpolnil zadano nalogo, temveč tudi odprl pot temu našemu kolektivnemu informatorju.

Seveda mi je to uspelo le ob pomoči in sodelovanju uredniškega odbora, kateri člani se bili tudi prvi dopisniki to skromne, vendar za nas pomembne akcije.

Krog sodelavcev se je le počasi širil, kajti ljudje so pač za vsako novo stvar bolj težko dosegljivi, posebno, če se gre za pisarjenje.

Toda tudi počasi se daleč pride in tako gremo tudi mi z našim BILTENOM vedno naprej.

Ob zaključku leta se želim vsem sodelavcem, kakor uredniškemu odboru ter upravi podjetja, najlepše zahvaliti za pomoč in sodelovanje z željo, da bi tudi v novem letu ostali zvesti prijatelji.

Tisti pa, ki v tem letu niso imeli poguma ali volje prispevati kakšen članek za naš BILTEN ali sodelovati pri izdaji istega, pa naj to store v letu 1961.

Vsem skupaj želi

SREČNO IN USPEHOV POLNO

NOVO LETO 1961

Vaš urednik